

RB Studiekring
Rotterdam:
Pensioenactualiteiten
12 September 2023

Mr. Peter A. ter Beest MPLA
info@pensioenpodium.nl

1

Inhoud

- Toekomst pensioenstelsel:
  - Inleiding;
  - Bespreking Wet toekomst pensioenen (1 juli 2023) → juridisch;
  - Fiscale aspecten → V&A's pensioen + verruiming lijfrente-regime;
- Pensioen Varia:
  - Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding (WVPS) en eigen beheer.

2

Wet toekomst pensioenen; ingang per 1-7-2023

Onderwerpen:

- Nieuwe manier van pensioen opbouwen;
- Gewijzigde premieovereenkomsten;
- Het nieuwe contract;
- Wet verbeterde premieregeling;
- Invaren oude pensioenrechten bij pensioenfondsen;
- Nabestaandenpensioen + partnerbegrip;
- Overgangsrecht.

3

Nieuwe manier van pensioen opbouwen

Geen uitkerings- en kapitaalovereenkomsten (EL/ML);

Overgangsfase vanaf 1-7-2023 tot 1 januari 2028;

Na overgangsfase: alleen nog beschikbare premie o.b.v. flatrate:

- maximaal 30% pensioengrondslag;
- Tijdens overgangsfase 3%-punt extra i.v.m. compensatie oudere werknemers (i.v.m. afschaffing doorlooptienemie);
- Let op: Wtp kent restitutieverbod bij overlijden → geldt voor alle pensioenuitvoerders!

Fiscale kaders Wet LB zijn hierop aangepast → alleen inleg premies (tot maximum) zijn aftrekbaar:

Fiscale begrenzing wordt niet langer bepaald op basis van hoogte uitkering, maar op basis van maximale inleg.

4

Gewijzigde premieovereenkomsten (1)

Drie typen premieovereenkomsten:

- Solidaire premieovereenkomst (geldt voor alle pensioenuitvoerders);
- Flexibele premieovereenkomst (geldt voor alle pensioenuitvoerders);
- Premie-uitkeringsovereenkomst (alleen voor verzekeraars).

Solidaire premieovereenkomst:

- Fiscale premiegrens (30%) → 40 dienstjaren; pensioenambitie 70% ML;
- Premie collectief belegd zowel in opbouw- als uitkeringsfase;
- Toedeling van rendement en risico → o.b.v. leeftijdscohorten;
- Pensioendatum: pensioenvermogen aanwenden voor variabele pensioenuitkering; kan slagen of falen afhankelijk van rendementen;
- Verplichte solidariteitsreserve (max. 15% van het totale vermogen);
- Bij individuele waardeoverdracht: alleen persoonlijk pensioenvermogen, geen gedeelte solidariteitsreserve.

Flexibele premieovereenkomst:

- Fiscale premiegrens (30%) → 40 dienstjaren; pensioenambitie 70% ML;
- Premie individueel belegd;
- Op pensioendatum: pensioenvermogen naar keuze aanwenden voor vaste of variabele uitkering. Variabele uitkering: doorbeleggen na pensioendatum.
- Opbouw- en uitkeringsfase; gescheiden.

5

Gewijzigde premieovereenkomsten (2)

Premie-uitkeringsovereenkomst:

- Fiscale premiegrens (30%) → 40 dienstjaren; pensioenambitie 70% ML;
- Premie individueel belegd;
- 15 jaar voor pensioendatum; deelnemer kan kiezen om deel premie/pensioenvermogen aan te wenden voor nominale uitkering (vast of variabel);
- Indien vaste uitkering: rente- en beleggingsrisico's alsmede langlevensrisico's worden overgenomen door verzekeraar;
- Rentestand bij aankoopmoment: vaste uitkering cruciaal → lage rente, lage uitkering, hoge rente hogere uitkering;
- Verzekeraars mogen kunnen alleen nominale pensioenuitkeringen garanderen;
- Geen risicodelling of solidariteitsreserve mogelijk.

6

Solidaire premiereregeling (voorheen: het nieuwe pensioencontract)

De pensioenopbouw o.b.v. persoonlijke pensioenvermogens, gereserveerd voor de uitkeringsfase;

De pensioendoelstelling wordt vooraf bepaald in de arbeidsvoorwaarden:

1. Vooraf afgesproken periode; en
2. De hoogte van de premie in die periode;

Collectief beleggingsbeleid bepalend voor:

1. toedeling rendement naar leeftijd;;
2. toedeling risico naar leeftijd; maar ook:
3. verplichte solidariteitsreserve → 15% van het totale vermogen

Beleggingsbeleid maakt onderscheid in:

1. Beschermingsrendement; en
2. Overrendement t.b.v. koopkrachtbescherming in uitkeringsfase

---

7

Flexibele pensioenregeling (voorheen: verbeterde premiereregeling)

Sociale partners kunnen naast de solidaire premiereregeling ook kiezen voor de flexibele pensioenregeling: Qua pensioenopbouw gelijk aan de solidaire premiereregeling (DC o.b.v. flatrate); maar:

Opbouwfase heeft meer een persoonlijk karakter; Met name geschikt voor:

Ondernemingen/sectoren waarin risicodeling niet goed mogelijk is vanwege onvoldoende continuïteit.

Flexibele pensioenregeling ook geschikt voor bedrijfstakpensioenfondsen;

Solidariteitsreserve is facultatieve optie, maar is niet toegestaan voor:

1. Ondernemingspensioenfondsen; en
2. verzekeraars

8

Invaren oude rechten bij pensioenfondsen

Hoofregel: invaren oude rechten:

- actuariële waarde pensioenaanspraak → openingswaarde persoonlijke pensioenpot
- Via collectieve waardeoverdracht;
  - Huidige bezwaarsrecht deelnemers wordt juridisch geschrapt!
  - Er komt wel een geschillencommissie t.b.v. indienen klachten over (de wijze van) invaren.

Internationale pensioenjurisprudentie → (mogelijk) in strijd met "eigendomsrecht" → nog een fiks discussiepunt:

Versling tussen ouderen en jongeren;
Hoe om te gaan met onderdekking?

Na collectieve waardeoverdracht → vermogen oude rechten aanwenden voor:

- Minimaal vereist eigen vermogen;
- Persoonlijke pensioenvermogens;
- Solidariteitsreserve (alleen bij BPF'en);
- Compensatie; en
- Compensatie depot.

Uitzondering op hoofregel indien invaren onevenredig ongunstig is voor deelnemers:

1. Gesloten pensioenfondsen en als sprake is van bijstorverplichtingen

---

9

Nabestaanden- en wezenpensioen en partnerbegrip (1)

Doelstellingen nieuw partner- en wezenpensioen:
 - Standaardisering;
 - Adequater; en
 - Begrijpelijk.

Geldt alleen voor partner- en wezenpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum;

Alleen nog maar in de vorm van een risicodekking, anders niet fiscaal gefaciliteerd:
 - Maximaal 50% van het pensioengevende loon (dus niet meer 70% van het te berekenen ouderdompensioen);
 - Geen rekening meer gehouden met AOW-franchise;
 - Dekking partnerpensioen onafhankelijk van dienstjaren;
 - Na ontslag: verplichte voortzetting risicodekking voor 3 maanden;
 - Bij werkloosheid: gedurende WW-periode partnerpensioen verzekerd (max. 24 maanden).

10

Voorbeeld partnerpensioen

- Maximaal opbouwpercentage partnerpensioen (huidig) 1,313%
- Franchise € 14.167
- Te berekenen dienstjaren 42 jaar
- Maximale dekking partnerpensioen (nieuw): 50%
- Deelnemer X heeft een jaarlijks pensioengevend salaris van € 22.000.
- Huidig te berekenen partnerpensioen ((€ 22.000 -/- € 14.167) * 1,313% * 42 jaar) € 4.320*
- *Partnerpensioen als % van pensioengevend salaris: 20%
- Nieuwe stelsel voor partnerpensioen:
- Verzekerd partnerpensioen (50% van € 22.000) € 11.000.

11

Nabestaanden- en wezenpensioen en partnerbegrip (2)

Wezenpensioen (ook alleen risicobasis):
 - Halfwezen: 20% van het pensioengevend loon;
 - Wezen: 40% van het pensioengevende loon;
 - Diensttijd onafhankelijk (gelijk het partnerpensioen).

Eindleeftijd altijd maximaal 25 jaar;

Nieuw partnerbegrip (limitatief):
 - Gehuwde personen;
 - Geregistreerde partners;
 - Ongehuwd samenwonenden o.b.v. notarieel samenlevingscontract;
 - Ongehuwd samenwonende, mits minimaal 6 maanden ingeschreven op hetzelfde adres en een duurzame gezamenlijke huishouding voeren;
 - Introductie partnerverklaring (aantonen dat sprake is van een duurzame relatie).

12

Overgangsrecht

Ingangsdatum nieuwe wet: 1-7-2023

Vanaf 1-7-2023 overgangsfase:
Overgangsfase: 1-7-2023 tot 1-1-2028;

Tijdens overgangsfase:

- Moeten werkgevers en werknemers of sociale partners arbeidsvoorwaardelijk pensioenregeling sluiten die past binnen het nieuwe stelsel;
- Werkgevers en werknemers of sociale partners moeten vóór 1-1-2025 nieuwe pensioenregeling overeenkomen (arbeidsvoorwaarde);
- Op 1-7-2023 bestaande pensioenregelingen mogen uiterlijk tot 1-1-2028 worden gecontinueerd;
- Indien wordt ingevaren → nieuwe fiscale regime ook voor oude ingevaren rechten;
- Indien niet wordt ingevaren: nieuw fiscaal regime voor nieuwe rechten en oud (huidig) fiscaal regime voor tot en met 31-12-2027 opgebouwde rechten.;
- Voor verzekeraars: op 30-06-2023 bestaande premiestaffels mogen worden gecontinueerd;
- Nieuwe deelnemers mogen in deze regeling worden opgenomen tot en met 31-12-2026;
- Premies moeten blijven binnen fiscaal maximale premiestafel zoals opgenomen in de Wet LBI.

13

Stappenplan

1. Rolverdeling: werkgever/werknemers/OR;
2. Bepalen transitie-moment (vóór 1-1-2028);
3. Keuze contract;
4. Keuze invaren;
5. Vormgeving compensatie;
6. Deelname transitie-FTK;
7. Consequenties uitvoering;
8. Risicohouding en beleggingsbeleid;
9. Nadere invulling contract;
10. (Juridische) documenten.

14

V&A's Wtp van het CAP

- **Fiscaal kader**
- Artikel 18a Wet LB
- 1. De premie per dienstjaar voor een ouderdomspensioen en een partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum bedraagt ten hoogste 30% van de pensioengrondslag. (...)
- Artikel 38s Wet LB
- 1. Indien een pensioenregeling op grond van artikel 150f van de Pensioenwet of (...) voorziet in een compensatie wordt het percentage, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, met 3 procentpunt verhoogd. (...)
- **Civiel kader**
- Artikel 150f PW
- 1. Indien een pensioenovereenkomst afspraken bevat over compensatie in de vorm van het toekennen van extra pensioenaanspraken, wordt voldaan aan de voorwaarden: (...).

15

V&A's Wtp van het CAP

- Vraag:
  - Hoeveel compensatiepremie mag fiscaal maximaal worden ingelegd?
  - Hoeveel compensatie mag een individuele werknemer fiscaal maximaal in zijn pensioenregeling ontvangen?
- Antwoord:
  - Fiscaal maximale compensatiepremie
  - Fiscaal maximale hoogte compensatiepremie = (fiscaal maximale premie + compensatiepremie) -/- premie OP en PP na
  - Voorbeeld:
    - Fiscaal maximale premie: 30%
    - Pensioenregeling voorziet in compensatie, pensioenpremie OP/PP na: 25%
    - Maximale compensatiepremie: $(30\% + 3\%) -/- 25\% = 8\%$
  - Fiscaal maximaal compensatiebedrag
  - Geen fiscaal maximum voor bedrag dat deelnemer aan compensatie kan ontvangen binnen zijn pensioenregeling
  - Compensatie voor individuele deelnemer is geen pensioenpremie in de zin van artikel 18a Wet LB

16

V&A's Wtp van het CAP

- Vraag
  - Wat is de maximale bijspaarruimte in een pensioenregeling waarop de Wtp van toepassing is?
- Antwoord
  - 1. Pensioenregeling zonder compensatie
  - Fiscaal maximale bijspaarpremie = fiscaal maximale premie -/- premie OP en PP na pensioendatum
  - Mogelijkheid tot bijsparen is in pensioenregeling opgenomen
  - Voorbeeld
    - Fiscaal maximale premie: 30%
    - Pensioenpremie pensioenregeling OP/PP na: 24%
    - Maximale bijspaarpremie: $30\% -/- 24\% = 6\%$

17

V&A's Wtp van het CAP

- 2. Pensioenregeling met compensatie
- Fiscaal maximale bijspaarpremie = (fiscaal maximale premie + compensatiepremie) -/- (premie OP en PP na + compensatiepremie pensioenregeling)
- Mogelijkheid tot bijsparen is in pensioenregeling opgenomen
- Voorbeeld
  - Fiscaal maximale premie: 30%
  - Pensioenpremie pensioenregeling OP/PP na: 24%
  - Compensatiepremie: 7%
  - Maximale bijspaarpremie: $(30\% + 3\%) -/- (24\% + 7\%) = 2\%$

18

V&A's Wtp van het CAP: voorwaarden overgangsrecht stijgende premie-staffels

- Fiscaal kader
- Artikel 38r Wet LB
- 1. Indien wordt voldaan aan de voorwaarden, genoemd in artikel 220e, eerste lid, onderdelen a en b,
- van de Pensioenwet, of (...), wordt in afwijking in zoverre van artikel 18a, eerste lid, de maximale premie per dienstjaar bepaald aan de hand van de volgende tabel. (...)

19

V&A's Wtp van het CAP: voorwaarden overgangsrecht stijgende premie-staffels

Tabel:

• 15-20	→ 19,0%;
• 20-25	→ 19,8%;
• 25-30	→ 21,0%;
• 30-35	→ 22,6%;
• 35-40	→ 24,4%;
• 40-45	→ 26,4%;
• 45-50	→ 28,6%;
• 50-55	→ 31,0%;
• 55-60	→ 33,8%;
• 60-65	→ 37,0%;
• 65 of ouder	→ 40,0%.

20

V&A's Wtp van het CAP:

Voorwaarden overgangsrecht stijgende staffeld:

a. op de dag voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen sprake was van een premieovereenkomst met een met de leeftijd oplopend premiepercentage of een uitkeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1, zoals dat artikel luidde op de dag voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen, met een met de leeftijd oplopend premiepercentage ondergebracht bij een verzekeraar;

b. de deelneming van de deelnemer reeds was aangevangen waarbij de deelnemer pensioenaanspraken opbouwt, op de dag voordat voor nieuwe deelnemers een pensioenovereenkomst geldt waarbij de premie conform artikel 17 voor alle deelnemers een gelijk percentage van het loon dat voor de pensioenberekening in aanmerking wordt genomen bedraagt, doch uiterlijk op 31 december 2026; (...)

21

Pensioen Varia: WVPS en eigen beheer (jurisprudentie)

Vereeningsgerechtigde heeft recht op afstorting:

- Hoge Raad 14 april 2006, nr 41569, ECLI:NL:HR:2006:AW1747;
- Afstorting o.b.v. commerciële waarde → open indexatie → V&A 13-006;
- HR 14 februari 2020 ECLI:NL:HR:2020:276 en HR 15 juli 2022 ECLI:NL:HR:2022:1080
- Hoogte commerciële waarde op datum feitelijke afstorting;
- Renterisico positief of negatief: voor rekening pensioenuitvoerder van de DGA (vereeningsplichtige).
- Afstorten kan ook in eigen BV ex → advies is dan conversie!

22

• Hartelijk dank voor uw
aandacht!

23